

ואנדרוגינוס יש לו זכרות ונקבות): (הגה ולפי מה שזכרנו עשה שזמן גרמא (ג) גם כס יצרכו) (דברי עלמו):

באר היטב

טלית כדי שיתחייב צליית רק אם יש לו טלית מדי כנסות ולנשו אז חייב צליית. עיין סימן י"ט: (ג) גם הם יצרכו. ותמה אלי דנהי דטומטום יצרך מהאי טעמא

מקור חיים

מגויים כי גם את זה לעומת זה עשה אלקים, ויש אדם בליעל וכן נשותיהם, ודי בזה פה. ועיין בספר נשמת חיים מאמר שני פ"ח. ובבחינה זו ודאי הם נכללים בקבלת כל התורה ומעניגי הערבות כמו שנכללו בזה הטף וכל הפחותים מבין עשרים, והרי אפילו נשמות העתידין להבראות דרו"ל שהיו שם מאת אשר איננו פה. ועמ"ש בשל"ה בזה דמ"ג מ"ד [עשרה מאמרות מאמר שני] ודברי בעל עקידה, רק מצד חולשת מזגם וקלות דעתם ושרשות בעליהן עליהם וטעמים אחרים הידועי' לאל דעות ית"ש פטרינהו ממ"ע שהזמן גרמא כדילפי רז"ל מקראי פ"ק דקידושין דל"ד ל"ה, ומ"מ אחר שהיו במעמד הקדוש מצי למימר לא גיחא לן בפיטור דרחמנא וכבר היינו נכללים בכלל המקבלים ומצו למימר וצונו, ולפי זה כל מ"ע שהזמן גרמא שמברכין הנשים מעתה קיימו וקבלו עליהם מקרי חייבים, כמו שכתב הרי"ף גבי תפלת ערבית דקבלו עליהם לחובה, ועמ"ש סי' קפ"ז בהגה. ועי' ספר היכל ה' דף מ"ד ע"ב, והר"ן כתב וציונו דקאמרי קאי על האנשים, הביאו עו"ת, וי"ל ג"כ כמ"ש.

שם. גם הם יצרכו — עי' לקמן סי' תקפ"ט ס"ו הגה'. ורמ"י כתב דמברכין טומטום ואנדרוגינוס מכח ס"ס, והשיג עליו בל"ח ריש הלכות ציצית דמ"מ מקרי ספק ברכות, ושם העתיק דברי רמ"י בלשון זה: את"ל נקיבות דלמא הלכה כמ"ד מברכין, והוא גרסא נכונה, ור"ל כמ"ד שיכולין לברך, אבל לפנינו נדפס שמא ק"ל כמ"ד נשים (מברכות) [חייבות] במ"ע, וזה דבר שאין לו שחר דליכא למ"ד הכי.

קיצור הלכות

מ"ש רמ"י דטומטום ואנדרוגינוס יצרכו חס"ס, והשיגו על"ה, ושי' ט"ס נדברי רמ"י.

הגה שניה. ולפי מה שנהנו נשים לברך וכי' — עס"ס רט"ו ומ"ש שם על אריכות דברי התו' פ"ד דר"ה דל"ג ע"א. עדיין לא נתישבה דעתי איך יברכו נשים על מ"ע שהזמן גרמא ולומר אשר קדשנו וציונו, אחר שבאמת אינם מצווים, הלא נאמר דובר שקרים לא יכון לגד עיני, וכן תמה בהגה' מיימוני סוף הל' ציצית, גם הר"ן פ"ב דר"ה. ונתיישב אלי קצת במה שנתתי אל לבי להתבונן בס' שלישי דר"ה דכ"ט שכל הברכות אעפ"י שיצא מוציא וכו', וכתבו התו' והרא"ש מדין ערבות שכל ישראל ערבים זה לזה, וא"כ יצא מזה דדוקא מאיש לאיש, משא"כ מאיש לאשה ומאשה לאיש אף במצות שהנשים חייבות אין הדבר אמור, אחר שלא מצינו נשים שנתערבו בעד אנשים ולא ההיפך, ואפילו הם מהם ובהם לא מצינו ערבות, וא"כ אינם מוציאים זה את זה מצד ערבות, וע' בפרק ואלו נאמרין דל"ז ע"ב, והיא גופא קשיא מי ערב לנו בעד הנשים, ובאיזה אופן וענין קיימו וקבלו עליהם דברי הברית ועול מצות ה'. והנלענ"ד בזה אחר דלא נקרא אדם שלם רק עם אשתו כידוע מדרו"ל בנגלה ובנסתר, ע' זוהר פ' ויקרא בתחלת הסדר, לכן בלי ספק שהיה במעמד הקדוש ההוא ס' רבוא פרצופים שלימים כולל כל פרצוף דו פרצופים דכר ונוקבא, וכל איש כולל אשתו עצם מעצמו, ואע"פ שמבואר בזהר במקומות מיוחדים שאוצר נשמות הזכרים והנקבות מתחלפות, מ"מ בתר הכי כלילן יחד, ותדע שהרי גם להם רמ"ח אברים נגד רמ"ח מ"ע ויתר עליהם ד' כנודע, וכך יש להן שס"ה גידין נגד שס"ה ל"ת, אך דאינן מצוות על ג' [ל"ת] כבמשנה פ"ק דקידושין וע"כ... מאיש לקחה זאת, ולא תקשה